

Skadeforebyggende forums årsberetning for 2007

Skadeforebyggende forum (SF) er et nasjonalt kunnskaps-, samarbeids- og formidlingsforum for offentlige organer, frivillige organisasjoner og næringslivet for å fremme det skadeforebyggende arbeidet i Norge. SF er en medlemsorganisasjon som ble dannet i 1985. En oversikt over de ca. 80 medlemmene er gitt i vedlegg 1, og over styret og sekretariatet i vedlegg 2.

På SFs årsmøte 27.4.2004 ble følgende visjon og hovedmål for SF vedtatt:

SFs visjon

Samlet for et aktivt og sikrere Norge!

SF forretningsidé

Skadeforebyggende forum vil som et uavhengig møtested bygge allianser mellom de offentlige, private og frivillige aktørene i Norge for å styrke og effektivisere arbeidet for et aktivt, levende og sikrere samfunn.

Overordnet mål

Skadeforebyggende forum skal bidra til at risikoen for dødsfall, alvorlige personskader og omfattende materiellødeleggelser på grunn av ulykker reduseres mot null.

Den viktigste overordnede oppgave i 2007 var

å arbeide for å bli etablert som en permanent organisasjon med 4 heltidsstillinger, og å få til en statlig hovedfinansiering gjennom statsbudsjettet 2008.

Den brede kontakten med politikere og forvaltning som ble gjennomført i 2006 fortsatte i 2007. Det ble også initiert flere gode oppslag i media om skadeforebygging generelt, drukningsforebygging og barnesikkerhetsarbeidet. Vår søknad til helseminister høsten 2006 om 2 millioner kroner og at Staten skulle bidra i en grunnfinansiering ble avslått, med den begrunnelse av det ikke var budsjettmessig dekning. Man ville imidlertid vurdere en mer langsiktig oppfølging og styrking av det skadeforebyggende feltet.

Det ble nå tatt direkte kontakt fra adm. dir. Arne Skaug i FNH til politisk ledelse i HOD. I juni fikk vi et møte med Solveig Torsvik, personlig rådgiver for Sylvia Brustad. I et oppfølgingsbrev fra Helse og omsorgsdepartementet (HOD) skrives at SF bør ha en sentral rolle i utarbeidelse av en ny nasjonal strategi og i oppfølgingen av den. Det ble også signalisert at HOD kunne tenke seg å delta i en langsiktig finansiering av SF. Det ville imidlertid ikke kunne bli en egen post på statsbudsjettet. Det ble også antydnet at HOD ville vurdere opprettelse av et nasjonalt råd for ulykkesforebygging. Det ble reist spørsmål om hvilken rolle FNH og SF kunne tenke seg videre.

I svarbrev fra SF til HOD antydes at en god løsning med et ulykkesforebyggende råd i Norge ville være å legge sekretariatet til Skadeforebyggende forum, hvor det i flere år har vært drevet nasjonale råd på flere deler av det skadeforebyggende feltet. Høsten 2007 ble det i FNHs styrende organer vedtatt at man ville bidra til å finansiere SF videre. Ved utgangen av året 2007 kunne det se ut som om man begynte å nærme seg en felles finansiering av FNH og Staten til å få revitalisert Skadeforebyggende forum med et sekretariat som ville ha en langsiktig finansiering.

I handlingsplanen har Skadeforebyggende forum tre hovedmål.

Vi skal:

- 1 være et møtested
- 2 formidle kunnskap
- 3 motivere til innsats.

Gjennomføring av SFs handlingsplan for 2007

SFs aktiviteter i 2007 innenfor disse tre hovedmålene vil bli redegjort for og sett i forhold til planene.

Hovedmål 1: SF skal være et møtested

SF er i dag den eneste organisasjonen i Norge hvor alle skadeforebyggende aktører innen ulike sektorer (myndigheter, frivillige organisasjoner, næringslivet, forsikring osv.) kan møtes for å utveksle erfaringer og fremme saker av felles interesser.

- En aktiv medlemsverving til alle kommuner og fylkeskommuner i Norge medførte at 16 kommuner og 2 fylkeskommuner meldte seg inn. Pr. 31.12.07 hadde Skadeforebyggende forum et medlemstall på 77 (se vedlegg 1).
- SF bidrar i planleggingen av en nordisk konferanse for sikkerhetsforskere og sikkerhetsadministratorer, NOFS 2009, som skal arrangeres i Norge.

Barnesikkerhetsrådet

- Barnesikkerhetsrådet ble etablert med egne vedtekter. Det ble besluttet å utarbeide en strategiplan for barnesikkerhetsarbeidet, hvor man ville vri arbeidet fra den klassiske forebyggingslinjen til å gå mer inn mot mestringsfeltet – det helsefremmende feltet. Arbeidet med utvikling av planen måtte utsettes grunnet påvirkningsarbeidet som tok mer av sekretariatets ressurser enn forventet.

Eldresikkerhetsrådet

- Eldresikkerhetsaksjonen ble etablert i Skadeforebyggende forum i 2001 med et råd, styringsgruppe og vedtekter. Aksjonens råd ble omdannet til et Eldresikkerhetsråd (ESR) i 2004 med nye vedtekter, styringsgruppe og arbeidsutvalg. ESR består av 23 medlemmer og observatører (se vedlegg 3). I 2007 har ESR hatt to møter, derav et årsmøte, styringsgruppen syv møter og arbeidsutvalget (rådsleder og prosjektleder) ti møter. I 2007 har det vesentligste av arbeidet i eldresikkerhetsrådet vært rettet inn mot prosjektet "Trygge eldre", som er blitt startet opp og forankret i 16 kommuner. Disse kommunene er: Ski, Hamar, Lærdal, Årdal, Luster, Balestrand, Høyanger, Førde, Gloppen, Stryn, Namsos, Fosnes, Namdalseid, Overhalla, Flatanger og Laksevåg bydel i Bergen. Hver kommune har en lokal ansvarsperson og prosjektet er i alle kommunene forankret i kommunens helseplan.
- Prosjektet har hatt to samlinger av alle kommunene i Førde i februar, og i Oslo i oktober. Her ble arbeidet i alle kommunene presentert, og det var utveksling av erfaringer og utfordringer. Temaer som ble tatt opp var bl. a. hvordan drive helsestasjon for eldre, hvordan registrere fall, hvordan gå på forebyggende hjemmebesøk, hvordan lage lokale brosjyrer og informasjonsmateriell.
- Det er avviklet to fagdager/møter med kollegaer innen eldresikkerhet i Karlstad i Sverige. Det arbeides med å finne samarbeidsprosjekter. I denne prosessen vil prosjektleder sentralt og prosjektleder i Hamar kommune delta på kurs for ledelse av

eldresikkerhetsarbeid som arrangeres i løpet av våren 2008. Undervisning kan være et mulig samarbeidsprosjekt.

- Eldresikkerhetsrådet er forspurt av Kunnskapscentrumet for eldresikkerhet i Karlstad om å være med å planlegge en nordisk konferanse innen eldresikkerhet i 2009 i Karlstad. Prosjektleder har vært på et møte. Det vil bli avholdt nytt møte i januar 2008.

Drunningsforebyggende råd

- Druningsforebyggende råd (DFR) ble konstituert med vedtekter og et arbeidsutvalg i 2004. I 2007 tok Politiet imot invitasjon til å delta i DFR som observatør. DFR representerte i 2007 de fleste viktige aktører innenfor druningsforebyggende arbeid i Norge (se vedlegg 4). DFR har hatt fire møter, ett årsmøte og behandlet 26 saker.

Nasjonalt råd for Trygge Lokalsamfunn

- I 2005 ble oppgavene med sekretariatstjeneste for Nettverksrådet for Trygge lokalsamfunn overført fra Sosial- og helsedirektoratet til Skadeforebyggende forum. Nettverksrådet for Trygge lokalsamfunn etablerte seg i 2007 med egne vedtekter i konstituerende møte i Alvdal 19. – 20. mars og endret navn til Nasjonalt råd for Trygge Lokalsamfunn (NRTL). Det er 17 utnevnte Trygge Lokalsamfunn i Norge ved årsskiftet 2007-2008. Alle disse med unntak av Bergen har vedtatt medlemskap i Rådet (vedlegg 5). Arbeidet drives foreløpig med rammeavtale og bevilgning fra Sosial- og helsedirektoratet. To møter i NRTL og ett årsmøte er avholdt.

Hovedmål 2: SF skal formidle kunnskap

- Nyhetsbrevet "Sikkert!" er i 2007 blitt utarbeidet i 2 nummer i samarbeid med Sosial- og helsedirektoratet, Direktoratet for arbeidstilsynet, Statens vegvesen – Vegdirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Opplaget er ca. 8000. Det distribueres via Sosial- og helsedirektoratet. Det inneholder relevant nasjonalt og internasjonalt skadeforebyggende stoff fra de forskjellige direktorater og fra Skadeforebyggende forum.
- SFs internettside (www.skafor.org) har lenker til andre aktører og oversikt over de ressurser (informasjonshjelpemidler, kurs, møter og konferanser etc.) som finnes. Målet med nettsidene er formidling av kunnskap om skadeforebyggende forhold, aktører, statistikk og metoder. Det er opprettet sider for tre av rådene: eldresikkerhet, drukning og Trygge lokalsamfunn. Nyhetsbrevet legges ut på nettsidene.
- Ved hjelp av informasjonsrådgiver ble det gjennomført mange henvendelser mot media og beslutningstakere.

Eldresikkerhetsrådet

- Prosjektleder har presentert prosjektet og snakket om fallforebygging ved samling av eldrerådene i Buskerud, Telemark og Vestfold og for ergoterapeuter og fysioterapeuter i indre Østfold. Prosjektledelsen var også tilstede med orientering om prosjektet og forelesning om forebyggende arbeid ved "Trygge eldre" dager i Hamar kommune. Prosjektet og prosjektet i Ski kommune v/ Kristin Vågen ble presentert felles ved fagdag i geriatri ved Fredrikstad Sykehus.
- Artikkel om forebygging av eldreulykker er presentert i Sikkert! nr.2/2007.
- Styringsgruppen har besluttet at den gamle nettsiden til eldresikkerhet skal erstattes med en ny som er lettere å finne fram i og ikke så omfattende hva innhold angår. Disposisjon til ny nettside er laget, og innholdet i nettsidene utarbeides. Dette arbeidet vil fortsette i 2008.
- Det er utarbeidet informasjonsbrosjyre om prosjektet.

- Prosjektet har søkt og fått tillatelse fra SHdir til eventuelt å fornye undervisningsserien "Hold deg på beina Olga". Dette blir vurdert i januar 2008.
- Prosjektleder har jevnlig kontakt med prosjektkommunene. Nyttig informasjonsmateriell og kontakter utveksles.
- Flere andre både fagfolk og frivillige har kontaktet prosjektet for å få informasjon og materiell tilsendt.

Drunningsforebyggende råd

- Stoff om de enkelte medlemmers og rådets aktiviteter samt aktuelle problemstillinger knyttet til drukning er lagt ut på nettsidene www.skafor.org. Der ligger også statistikker for utviklingen av drukkingsulykker i Norge. Det er henvisninger fra nettsiden til alle medlemmer av DFR.
- Det har hersket stor usikkerhet omkring hvilke krav som skal stilles til tilsyn for barn og ungdom fra barnehager, skoler og asylmottak, som ferdes i og rundt vann/basseng i løpet av den tiden de er på skole/barnehage/asylmottak. DFR har i 2007 avsluttet arbeidet med innholdet i en brosjyre om hvordan den som planlegger utflukter med grupper der vannsikkerheten er lav eller ukjent kan planlegge for tilstrekkelig sikkerhet til å unngå ulykker.

Nasjonalt råd for Trygge Lokalsamfunn

- I 2007 ble det utarbeidet en samlet rapport fra alle norske Trygge lokalsamfunn om aktivitetene i 2006. Denne er oversendt Collaborating Centre ved Karolinska Institutet. Nasjonalt råd ønsker å foreslå at man legger arbeidet med rapporter og handlingsplaner til grunn for en ny form for re-godkjenningssprosess.

Hovedmål 3: SF skal motivere til skadeforebyggende innsats

- SF er aktiv i arbeidet med å utvikle et enhetlig nasjonalt skaderegistreringssystem basert på data fra poliklinisk behandlede og innlagte skadepasienter ved alle norske sykehus. Dette drives som et prosjekt i Sosial- og helsedirektoratet og utføres av KITH (Kompetansesenter for informasjonsteknologi for helse og velferd). Med registeret forventes bl. a. en bedre oversikt over nesten-drukninger, ved at de fleste nesten-drukne behandles på sykehus etter hendelsen. Også antall innleggelser pga lårhalsbrudd forventes å bli bedre, slik at det kan bli mulig å få til et godt evalueringsverktøy for eldreulykkesforebygging. I løpet av 2007 var det flere møter både ved St. Olavs hospital i Trondheim, bl.a. for opplæring av sykehuspersonale og i en arbeidsgruppe med representanter fra de deltakende direktorater for å drøfte løpende erfaringer i uttestingen av systemet. Det planlegges igangsatt fra 1. januar 2008.
- SF fortsatte sin deltakelse som medlem i Eurosafe (European Association for Injury Prevention and Safety Promotion) som er et europeisk nettverk som søker å fremme skadeforebygging i Europa. Det ble gjennomført et møte i Brussels 16. mai hvor samarbeid mellom NGOs (Non Governmental Organisations) ble drøftet.
- Det ble ikke delt ut noen sikkerhetspris i 2007.

Barnesikkerhetsrådet

- SF fortsatte arbeidet i den europeiske barnesikkerhetsalliansen. I 2007 arbeidet man med å utvikle nasjonale handlingsplaner for forebygging av barneulykker i 18 europeiske land, deriblant i Norge. Det ble offentliggjort en sammenlikning av barnesikkerhetsarbeidet i disse 18 landene på en pressekonferanse i Brussel (og for Norge – i Oslo). Norges barnesikkerhetsarbeid ble vurdert som middels. Dette medførte store oppslag i de største

